Ч. 158 (11.499). Львів, пятниця 19. липня 1929. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Воєнна заграва.

Львів, 18. липня 1929.

Заки останні телеграми принесуть нам дальший розвиток подій і ступінь напруження на Далекому Сході, вже тепер годиться ствердити, що радянсько-хінський конфлікт прибрав дуже грізні форми, та що в теперішній стадії його розвитку тільки чудом можна вимпнути війни. Для пересічного европейця, якого — з природи річи — події на Далекому Сході і вічне, бо 18-літнє, кипіння в тому казані, що називається Хінами, цікавлять менше або й зовсім не цікавлять, наглий вибух ґрізного конфлікту мусить бути великою несподіванкою.

Бо й справді, саме тоді, коли пакт Келльоґа здобув повне право горожанства, став загально обовязуючим; коли до влади в Анґлії прийшла робітнича партія, яка на порядок дня висуває справу розброєння і проголошує свої тези мирної політики; коли при допомозі репараційних умов ліквідується залишки великої війни — на Далекому Сході вибухає конфлікт, який кожної хвилі може перетворитися в страшну воєнну пожежу, якої руйнуюча сила може обняти не тільки Азію, але й Европу.

На границях Манджурії й Монґолії по обох боках стоять вже сконсиґновані війська. По радянському боці 40 полків червоної армії, по манджурському 100-тисячна армія та відділи російських білогвардійців. Треба тільки маленької іскри: дрібного рпанкантського кроку, щоби заграли гармати і щоби Далекий Схід занявся воєнною пожежою.

Безпосередньою притокою до радянсько-хінського напруження є арешти радянських урядовців на т. зв. східньо-хінській (манджурській) залізниці.

Манджурський ґенеральський уряд, підчинений центральній нанкінській владі, ненадійно перевів арешти радянських залізничих урядовців, обвинувачуючи їх у ширенні комуністичної пропаґанди. Передтим переведено труси в радянських консулятах з тієї самої причини. Радянських урядовців на манджурській залізниці заступлено російськими еміґрантами. Довший час Москва, така прудка у своїх кроках на іншому тереві, у відношенні до хінської акції виявляла значну терпеливість, не хотячи наражувати собі 400-міліонових Хін. Але після арештів радянських урядовців і заступлення їх еміґрантами Москві терпець урвався. Карахан в окремій ноті висловив ультимативне домагання негайного звільнення арештованих громадян СРСР, відкликання всіх — на його думку — нелеґальних актів, зречення якої-б то не було акції у відношенні до східньо-хінської залізниці, припинення репресій у відношенні до радянських громадян й установ та негайного скликання конференції для вирішення усіх спірних питань, що торкаються східньо-хінської залізниці. На випадок неґативного становища до вимог і пропозицій Москви „вся відповідальність за дальші кроки" паде — мовляв — на мукденський (манджурський) і нанкінський (центрально-хінський) уряди. На випадок незадовольняючої відповіди уряд СРСР загрозив покористуватися іншими засобами для оборони своїх прав.

Хінської відповіди поки-що немає, але вже по обох боках манджурської границі стоять готові до бою війська. Та не про саму східньо-хінську залізницю тут іде. Напруження має далеко глибший підклад і розвивається воно вже від довшого часу. Еманципаційний рух у Хінах під проводом Куомінтанґу, як рух національно-революційний, найшов відгомін й опіку в революційній Москві. Ще в 1920 р. Сунятсен, керманич хінського еманципаційного руху, вислав делеґацію до Москви, шукаючи там підтримки проти чужоземного імперіялізму. Ленін зрозумів велику вагу Хін для розвитку революції, для боротьби III. Інтернаціоналу із усесвітнім капіталізмом. Союз із 400-міліоновими Хінами — якж опанування Азії, це створення непереможньої сили проти всіх капіталістичних великодержав.

Куомінтанґ при допомозі Москви переводив консолідацію Хін. Голова радянської місії Бородін погоджував розсварених ґенералів і був тактично-політичним дорадником національно-визвольницької партії. Куомінтанґ ішов від одної побіди до другої, головно ліквідуючи анґлійське засилля в долині Янґтсекіянґу. Однак з побідою хінського націон.-визвольницького руху зпід супремації концесійних держав, кінчався союз Хін і СРСР. Бо побіда Хін, яка була для них ціллю, для російських більшовиків була лише засобом — однаково для великодержавницької політики Росії, що й для революційної акції III. Інтернаціоналу. (Так було нпр. і з союзом більшовиків з визвольницьким рухом Туреччини під проводом Кемаля-паші.) Тому з моментом побіди Чанґ-Кай-Шека у союзі з СРСР, неминуче виринув між Чанґ-Кай-Шеком та СРСР конфлікт. Сталося це зразу, коли більшовики після смерти Леніна, почали „приспішати радянізацію" визволених Хін, намагаючися розпалити в них клясову боротьбу. В національно-визвольницькій партії прийшло до розламу. Побідило крило під проводом Чанґ-Кай-Шека, оперте на війську, і захопило владу в свої руки, після чого Чанґ-Кай-Шек рішучими засобами здавив комуністичний рух. Вистане згадати, що в Шанґгаю після заняття цього міста в одному дні військами націоналістичного диктатора Чанґ-Кай-Шека вирізано дві тисячі комуністів і запідозрілих у комунізмі. Почалося переслідування радянських прихильників і більшовизуючих кол. Бородін мусів утікати. Між Хіною Чанґ-Кай-Шека та СРСР і його прихильниками розгорілася боротьба на життя і смерть. Продовженням цієї боротьби є ревізії в радянських консулятах та арешти радянських урядовців манджурської залізниці.

Очевидячки, в основу хінсько-радянського конфлікту лягла не лише внутрішня боротьба між хінською буржуазією з одного боку та хінським пролетаріятом і селянством з другого, але тут скупчується також боротьба між СРСР та капіталістичними світовими великодержавами. Анґлія, відбившись в Афґаністані через повалення Аманули, тепер в тихому порозумінні з Америкою відбивається й на хінському фронті. Не диво, що загострення відносин між СРСР і Хіною прийняло такий різкий характер.

До хінсько-радянського конфлікту не є байдужими ні Анґлія, ні Японія. Перша заявляє, що вибух війни перервав би намагання щодо відновлення дипльоматичних і торговельних взаємин із СРСР, а Японія просто погрожує, що не лишилась би байдужою. З дотеперішньої поведінки Москви ясно, що СРСР за всяку ціну хотів би вимпнути війни — як з огляду на своє внутрішнє положення, так і позицію на міжнародній арені. Та з огляду на свій престіж, не може він також уступити. Найближчі дні, а може навіть години виявлять чи воєнна заграва на Далекому Сході уступить, чи переміниться у страшну пожежу.

Бріян і Паневропа.

Дальші голоси европейської преси.

Парижська ґазета „Левр" дуже прихильно оцінює ініціятиву Бріяна в справі утворення Злучених Держав Европи. Вона пише: „У тій хвилині, коли Бріян заявив австрійському урядові, що Австрія повинна прилучитися не до Німеччини, а до Европи, зродився його великий проєкт. Цей проєкт цілком льоґічно та гармонійно(?) виплнває з засад договорів у Льокарні і з зрозуміння господарських потреб Европи та прикладу Злучених Держав Америки. Він має на меті федерувати Европу спочатку економічно, а потім також політично, щоб вона нарешті пізнала саму себе. Це стара мрія Бріяна, яку він хоче тепер перетворити в чин. Це великий плян, який дозрів підчас довгих роздумувань; він призначений на те, щоби усунути зі світа деякі близькі та далекі проблєми, а саме проблєму злуки Австрії з Німеччиною та проблєму меншостей. Тепер Бріян одержав таке велике число одобрюючих голосів з боку держав, які належать до Ліґи Націй, — бо ясно, що будова Злучених Держав Европи мусить бути подібною до будови Ліґи Націй, — що треба вірити в успіх ініціятиви Бріяна підчас нарад Ліґи Націй у вересні, треба вірити в успіх великої европейської конференції, яка сотворить підстави для цієї організації".

Натомісць відомий французький журналіст Пертінакс у ґазеті „Еко де Парі" дуже різко критикує плян Бріяна. Він пише:

„Бріян стоїть перед тяжкими зобовязаннями, які випливають з його політики в Льокарні та Туарі, — це насамперед звільнення Надренії, потім страшна офензива проти французької армії і нарешті під покришкою охорони меншостей офензива проти союзників Франції на сході та в середній Европі. При поборенні цих небезпек він не може числити на підтримку Анґлії. Щоби врятувати себе від тих труднощів, які на нього чекають він уважає за відповідне перевищити інтернаціоналізм Льондону та Женеви. У кожному разі він має надію покликати у Франції до життя напрям, який має його підтримувати. Наші союзники у Варшаві, Празі то-що, одержать пораду покласти всі свої надії на европейське обєднання. Коротко кажучи, Бріян перейняв програму II. Інтернаціоналу, яка є також програмою німецької партії реванжу, бо вона означує надмірне розброєння, менше завзяту оборону територіяльного ладу, ревізію версальського договору, злуку Австрії з Німеччиною і все це на основі засади, що в середині спільного обєднання границі мають другорядне значіння. Що тепер починають у нас вити разом з вовками, щоб вони нас не покусали, — це справді переходить всяке уявлення. Коли буде кінець усім цим дурницям?"

Офіціоз німецького міністерства закордонних справ „Дайче Альґемайне Цтґ." висловлює думку, що плян Бріяна очевидно має на меті з одного боку зміцнити його особистий престіж, як апостола мира та примирення, а рівночасно скріпити також політичне становище Франції. „Бо не підлягає жадному сумнівові, — пише ґазета — що за пляном Бріяна криються дуже конкретні цілі закордонної політики, які мають довести до зміцнення геґемонії Франції в Европі. Цей плян означає ніщо інше, як зосередження усіх політичних та господарських сил Европи як проти Злучених Держав Півн. Америки, так також проти британської імперії та Радянського Союзу. Плян Бріяна в своїй основі є лише новою формою старої, дуже небезпечної для Німеччини французької політики на континенті". Крім того ґазета констатує, що на основі інформацій її парижських кореспондентів плянована митна унія сусідніх держав була би особливо небезпечною для Німеччини

„Фоссіше Цайтунґ" пише, що останні розмови Штреземана з Бріяном та Пуанкаре в Парижі здебільшого були посвячені обговоренню паневропейської ідеї. Це знайшло пізніше свій відгомін також у промові Штреземана в парляменті. Зрозуміло, що заклик Бріяна не поведе до негайного утворення Злучених Держав Европи. Як свого часу перед утворенням німецької держави першим етапом до неї було заснування німецької митної унії, так тепер шлях до Злучених Держав Европи веде через европейську митну унію.

„Берлінер Таґеблят" висловлює думку, що дипльомати ріжних держав, які перебувають в Парижі, уважають плян Бріяна можливим до здійснення лише тоді, коли дійсно буде усунена небезпека военних конфліктів, і коли будуть зліквідовані спірні справи французько-німецьких відносин.

Орган католицької партії Німеччини „Германія" є тої думки, що шляхом господарських картелів та окремих пактів краще можна осягнути мету, ніж за допомогою таких плянів, які виставляє тепер Бріян. Газета песимістично дивиться на успіх виступу Бріяна.

Орган німецької національної партії „Дайче Таґесцайтунґ" пише, що здійснення пляну Бріяна означало би знищення всіх надій Німеччини на визволення зпід ярма версальського трактату, бо її домагання на ревізію границь та справа національних меншостей стрінулися би з аргументом, що ці питання не мають ніякого значіння в злученому інтернаціональному організмі Европи.

В „Нає Фрає Прессе" провідник паневропейського руху, граф Ковденгове-Калерґі, опублікував статтю „Паневропейська ініціятива Бріяна", в якій з захопленням витає його виступ. На думку експанзивного графа „цей виступ може з початком одною з найбільше рішаючих подій нашого століття. Годі переціняти значіння цеї події та передбачити її наслідки. Тут може починається нова картка світової історії". Далі автор вихвалює Бріяна й каже, що він зробив свій виступ після довгих років приготування. Теперішня світова політична ситуація теж видається йому якнайкращою — в Англії та Німеччині, мовляв, є тепер при владі люди, які належать до партії, що кілька років тому офіціяльно ставила в свою програму постулят Злучених Держав Европи. Таксамо президент Гувер, на його думку, має бути палким прихильником Злучених Держав Европи. Така оцінка видається нам занадто оптимістична. Про реальні трудноші при здійсненню пляну Злучених Держав, про ті проблеми, які мусіли би бути розвязані для витворення ґрунту до такої організації в статті графа Калерґі ми, природно, не знаходимо ні слова.

„Нова Зоря" і ідеольоґія гетьманців.

(Продовження.)

Ще більше радикально розправляється п. Томашівський з авторитетами сучасности. На його думку (там-же) серед українців тільки той стає популярним авторитетом, хто має щось до роздачі, тоб-то до підкуплювання, як пояснює це йдуче за цим реченням, многословне многоточіє. Чи подумав автор цього афоризму, в якому світлі він виставляє свій орґан і самого себе? Бо чей-же його статті не призначені на нищення популярности і авторитетности видавців „Н. З."?

Громити хиби громадянства, це не тільки право, але і обовязок публіциста. Але при цьому мусить бути міра. Вона дається *любовю, а не эалобленням.* Звісне речення про повну безвартісність навіть найталановитших писань, коли в них любови нема, і засаду, що кожне лічення громадянства треба починати від себе, повинні хіба знати публіцисти, які себе за католиків громадянству представляти намагають.

Не моє діло судити, як до поглядів п. Томашівського ставиться католицький провід „Нової Зорі". Сміливости її світських редакторів поясняти слова св. Апостолів і рішати, котра з енциклік св. Отця „написана найліпше" — у мене нема. Але, як віруючому римо-католикові, мені здається, що ширення таких поглядів в органі католицькім є образою католицької релігії. Бо чи справді християнство це релігія „користи", „задоволення", — релігія „удачників"? Чи культ мучеників у католицькій церкві, зокрема мучеників політичних — як наприклад св. Станислава, Брунона, Вячеслава, Жанни д'Арк і багатьох інших може йти в парі з кпинами з політичного мучеництва? Чи католицька непохитність і найбільша, яка є в світі, принціпіяльність може бути сполучена з пропаґандою політичного опортунізму і заявами, що „принціпіяльна політика це нісенітниця" (слова п. Томашівського)? Чи врешті греко-католицька церква в її західній течії має стати пристановищем для всіх жаждучих задоволення і користи, всіх слабодухів, всіх опортуністів, всіх зрадників своїх давніших ідей — до чого публіцистика „Н. З." неминуче веде? І яка-ж доля жде тоді цей напрям в греко-католицькій церкві?

Колись польське католицьке духовенство, за часів навіть найгостріших переслідувань петербурської влади, примусити себе до співання „Боже царя храни" в своїх костелах не дало. Нині почаївські монахи, зустрічаючи нову владу, зворушливо співають „Боже цось Польске" під копулами Почаївської Лаври. Котре з цих духовенств поступало во імя засади „доцільної і відповідної політики, яка приносить користь і задоволення"? І за яким з цих двох прикладів ведуть західню течію в греко-католицькій церкві публіцисти „Н. З." — про це нехай рішає духовний провід цього часопису.

Ми, гетьманці, визнаємо індивідуальні обовязки й індивідуальну відповідальність, будучи, як нам здається, в цьому в згоді з наукою християнської релігії. Пан Томашівський в „Н. З." пропаґує модний тепер культ „безіменного українського вояка" („Н. З." ч. 24. 1929). Може бути, що за цим культом прийде культ „безіменного виборця" і культ батька їх обох: „безіменного власника капіталістичних акцій". Коли це станеться і коли п. Томашівський знов тоді напише, що „Н. З." ніколи не йде проти ідеольоґії Липинського", то це буде таксамо невірно, як невірне є те, що він написав тепер.

У відношенні до всіх проявів громадського життя між авторитативно-державницько-клясократичним поглядом нашим і ліберально-культурницько-релятивістичним поглядом п. Томашівського лежить прірва. Для нього, візьму ще один приклад, програма УНДО (за виїмком аґрарної реформи) „доволі можлива, натомість політична тактика фатальна". Для нас якраз навпаки. Тактику УНДО (на жаль тільки у відношенні до зовнішніх ворогів, а не внутрішніх противників) ми ще можемо і зрозуміти і поважати. Бо це тактика змучених людей, які одступивши в останні, ще не знищені заулки українського націоналістичного ґетто, хочуть принаймні в цих заулках, і так як можна сидячи в заулках, найсвятішу (із всіх політичних) українську державницьку ідею по мірі всіх сил своїх зберігти. І. п. Томашівський, колиб захотів не тільки критикувати, а вести з такою „доволі можливою" програмою активну політику, іншої тактики, як тактика УНДО, напевно-б не придумав.

Фатальною вважаємо ми не тактику, а власне ліберально-націоналістично-республиканську-демократичну програму УНДО, бо це вона не дає найчисленнішій українській політичній партії вийти з безнадійних заулків, а як-би це навіть при якомусь чуді удалось, то власне ця програма приведе, на нашу думку, галицьке громадянство до нового погрому і нової загибелі.*)

В одному тільки пункті ніби формальна згода між п. Томашівським і нашою ідеольоґією. Це пункт про територіяльну автономію, як постулят політики Західних Українських Земель на сьогоднишній день. Але тут в тактиці істнує між нами така пропасть, яка робить нас в цьому ніби спільному пункті найбільшими противниками.

*) Ця думка ш. автора для нас досить неясна і вимагала би розяснення. На наш погляд, помилка ш. автора полягає в тім, що при оцінці програми УНДО ля він кермується виключно критерієм власного суспільно-політичного світогляду, нехтуючи зовсім процесом історичного розвитку нинішньої програми нашої партії, яка не була накинена згори, теоретиками лише висунена життям, місцевими відносинами і суспільною структурою українського громадянства Галичини. Очевидно, це тема до надзвичайно широкої дискусії. — **Ред**

(Докінчення буде.)

В. Липинський.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Москва і Лєнінград.

Враження.

III.

Третяківська ґалерія. — Музей Гарних Мистецтв. — Серед вуличок і завулків. — Парк відпочинку і гамору. — Опера. — Крик за революційним сюжетом.

Третяківська ґалерія є одною з тих трьох особливостей Москви, які кожний з приїзжих „мусить" побачити. Як-жеж туди не піти?!

На тому бережі ріки Москви — вона не дуже широка, але всетаки видно на ній чималі пароходи, — в маленькій, старій вуличці, в глибині подвіря дім, досить поганенький як на те, що він у собі вміщає. (В Німеччині з певністю поставилиб перед ним з пів сотні „правдивих старинних" колюмн, зробили би відповідні „прикраси" на фронтовій стіні і т. п. — щоби сліпий вже здалека міг побачити, що тут щось „екстра"!) В тому відносно поганенькому домі, розгорнена щойно внутрі, в цілому ряді саль — наглядна історія російського малярства. Два брати Третякови, грошеві потентати минулого століття, ціле своє життя і майно посвятили на творення і комплетування одідиченої вже ґалерії образів, яку опісля передали російському народові на власність.

Усміхаючись, пригадую собі здивовані запити знайомих „на заході": „Невже у більшовиків є... музеї?!" — усміхаюсь, ідучи шнурочком кімнат із зразково порозвішуваними картинами, блискучою підлогою — одним словом: оглядаючи цей, і другий і десятий музей і музеальні памятки в Москві та Ленінграді, в яких, мимоходом кажучи, царює неймовірна — в порівнанні з російською вулицею, помешканням, життям і вдачею — чистота, порядок і точність. І дивлячись на тих російських — більшовицько-російських — сторожів музеїв, я певний, що найшовся в Люврі, Цвінґері чи Пінакотеці, вони почувалися би як дома — до того нема ніяких ріжниць в зовнішному порядку всіх цих музеїв.

Переходжу салі. Через старинні, перші спроби російського малярського мистецтва, через епохи Петра Великого, Катерини II., до девятнацятого століття. Тут окремим малярям посвячені окремі салі. Ціла серія картин Верещаґіна, його орієнтальні студії, його великі военні фантазії; дальше дві чи три салі великого Рєпіна, вчителя нашого Шевченка. Загальну увагу відвідувачів — їх тут чимало — звертає „Вбивство сина Івана Грізного його батьком". Кажуть мені, що перед тою картиною не вільно довго затримуватись — від часу, коли один з глядачів, вдивляючись в неї довго — вона справді величава і страшна своєю реалістикою, своєю природністю вбитого, його крови і вбивця — раптом збожеволів і — ножем її порізав. В тих салях бачу м. і. і в нас відомих „Запорожців, що пишуть листа до султана". Побіч тої великої і широкої картини, друга багато менша: нарис Рєпіна на ту саму тему. — Дальше, проходячи салі початку нашого століття, побіч чудово-красочних фантасмаґорій Врубеля, побіч геніяльних ілюстраторів і реформаторів театральної декорації Бенуа і Бакста — ряд саль модерного російського малярства. І Шаґаль тут, і Кандінський... звичайно, ще в своїй довоєнній творчости, себто вже „майже клясики" (пані, з якою оглядаю музей, робиться слабо на вид їхніх образів — і я остаточно впадаю в неї в неласку, коли осмілююся зауважити, що мені і Кандінський і Шаґаль, багато, багато новіші і молодші — подобаються!...).

„Музей Изящных Искусств" — якого „відкриваю", запустившися раз в незнані мені ще вулиці Москви — назовні вже більше подібний до загального типу музеїв. І колюмни є, і прикраси. А в середині — знова сила-силенна цікавих, незвичайно цінних, експонатів з царини світового малярства, різьбарства, виробів з фаянсу і т. д. Годі все перечислити — а передовсім: годі памятати!

Люблю такі „відкривчі" проходи по незнайомих вулицях чужого міста. Коли чоловік іде, іде, здається, обійшов вже пів міста і цілковито „згубився" — а тимчасом показується, що находиться недалеко місця, з якого вийшов. Зрештою нема мабуть міста більше поплутаного, побудованого так без всякої системи, як Москва. Ціла сіть переулків — поняття в нас зовсім невідоме — збиває з пантелику навіть постійних мешканців. Блукаючи раз так вулицями, виходжу на одну ширшу, більшу, кращу від інших. Чимало тут старих, столітніх, типічно панських дворів, одноповерхових, з кількома колюмнами посередині. Вулиця Воровського. Пояснюють мені: давня Поварская. Аґа! Відразу стають перед очима постаті Толстоївської „Війни і мира". Чи не на тій вулиці стояла палата Ростових?!

Вибравшись другим разом кудись перед себе трамваєм, „відкриваю" „Парк Культури і Отдиха".

Бачу його тільки побіжно, але і це вистарчає, щоби переконатися про його величину — і про те, що наш львівський парк... куди-куди кращий. В московському парку — до якого впрочім можна війти тільки купивши білет вступу —

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

І знову журба за „креси“.

Варшавська АВС (жовтий орган народової демократії) журиться „кресами“, очевидно — східними. Мовляв, корчиться там польський стан посідання. Тисячі (?!) гектарів найкращої землі переходять з рук відвічних посідачів у руки новонабувців. Цей процес в останньому часі мабуть закінчився з причини надмірної дорожнечі готівки. Одначе вже те, що досі зроблено, є грізною небезпекою для польських окраїн.

Бідне населення не має фінансової спроможности, щоби творити здорові, самовистарчальні господарства. Тому одну парцелю купує кількох тихих спільників. Отже така земельна реформа є шкідлива, бо не творить здорових господарств, а для неї „посвячується багатовіковий дорібок польської культури“.

Не добре діється і з польськими поселенцями. Є дві категорії хліборобів: звичайні з кількагектаровими наділами і тзв. інструктори. Ці останні одержали по 45 га. Їх господарства мали бути зразковими для околиці. Тимчасом повноділовці ледві животіють. Їх мрією є винаймити свою землю цукроварням під буряки. Самі вони не в силі обробити свого наділу, отже вдоволяються 150—200 зол. річного чиншу.

В таких умовах осадники не лише не є „культуртрегерами“, але компромітуються в очах населення.

„Полишені власній долі, не маючи власних засобів, позбавлені кредитів, осадники є тут на окраїнах компромітацією підприємства, організованого державою, а тим самим є компромітацією держави. Тутешнє населення привикло до влади, але влади сильної, тому не може зрозуміти, як „влада“ може толерувати такий стан річей. Те населення, донедавна настроєне державно, є предметом сильної української агітації, якої осередком промінювання є організації Східньої Малопольщі і агітація зза кордону“.

Іскра надії заблисла полякам у звязку з відвідинами окраїн през. Мосціцьким. Та поза направою кількох доріг, якими мав проїзджати президент, інших наслідків не видно.

„Завдяки зусиллям воєвідства з воєводою Юзефським на чолі, участь місцевого населення при повитанні п. президента випала багато. Може навіть за багато. Та польському громадянству не можуть прикрити сумної дійсности барвисті строї українських хорів з Кремінця. Польське громадянство має право домагатися, щоби польська державна думка, яка зуміла привязати окраїни до материка, знову затріюмфувала. Всі інші експерименти можуть довести лише до повної ліквідації польськости на окраїнах. Іще час завернути. Тому дзвонимо на трівогу“.

Важко з цієї балаканини виловити справжню суть, і важко зясувати собі, чого саме хоче АВС? Поминаємо відвідини президента на Волині і твердження, що українське населення, донедавна державно настроєне, найшлося в орбіті протидержавних впливів, бо бебісти (нпр. Волошиновський) твердять протилежно. Мовляв, передтим українське населення на Волині було протидержавне, а тепер стало державно настроєним. Отже лишім на боці ці протилежні міркування і твердження, а зупинімся на справі земельній.

Після приєднання „окраїн“ до Польщі, на українські і білоруські землі пхнуто з корінної Польщі польську кольонізаційну хвилю. Особливо в добі Хієно-Пяста ця хвиля широко розливалася по „окраїнах“. В Галичині, в перенаселеній країні, переводжено тільки цивільну кольонізацію, а на Волині й Поліссі цивільну та військове осадництво типу кількагектарового і 45-гектарового. Цей останній тип мав творити зразкові господарства. Очевидячки, ця кольонізація відбувалася при посередній або безпосередній участи і допомові держави в марково-валютовій добі, при чому ціна на землю була дуже низька. З огляду на змінність реальної вартости тієї валюти (в добі девалюації) польські осадники ефективно одержали свої наділи або безплатно, або майже безплатно. Але більшість тих осадників (особливо військові осадники) зовсім не вміли господарювати. Тому держава постійно їм допомагала і низько-процентовими кредитами і просто таки субвенціями. Українське населення фактично було виключене від участи в набуванні землі, за винятком одиниць, що перейшли в польський табор.

Положення змінилося частинно з хвилею стабілізації валюти, яка потягла за собою дорожнечу гроша. Ще більша зміна наступила після травневого перевороту, коли на основі компромісу з табором Пілсудського до влади прийшла польська великовласницька земельна консерва. Минув перший „патріотичний“ запал, коли то польські поміщики робили дарунки польським воякам за рятунок від соціяльної небезпеки. Тепер треба було відбитися. Ціни на землю пішли незвичайно в гору, вдвоє і втроє переступаючи незвичайно високу передвоєнну норму. Таких цін не могли і не хотіли платити поляки. Покрити „втрати“ поміщиків і їх первісний „патріотичний“ запал мусіли стиснені на своїх варстатах праці українські селяни. Недостача готівки в знищеній війною і післявоєнними подіями країні та дорожнеча гроша мусіли в нівець повернути теоретичну земельну реформу. Не могло бути мови про творення здорових, самовистарчальних господарств. Український селянин, позбуваючись живого інвентаря і задовжуючись на всі боки, купував — якщо була нагода — за надмірно високу ціну маленький клаптик землі, щоби сяк-так зміцнити свій злиденний варстат праці. Тепер поміщики менше грали вже в „патріотичну“ дудку, витягаючи від українського селянина незвичайно перебільшену ціну. Одначе й цей нездоровий процес, якого наслідком перехід невеличких клаптиків землі в українські селянські руки, викликав трівогу серед „народової“ братії. Одночасно почало занепадати штучне осадництво, підтримуване донедавна субвенціями і низько-процентовими кредитами. Польські осадники, з яких більшість ніколи не мала нічого спільного з хліборобством, не сповнили своєї „культуртрегерської“ місії. Навпаки, подекуди стали посміховищем селянства.

Отже жаль за тими клаптиками землі, що перейшли в українські селянські руки за великі гроші, з одного боку, а занепад польського осадництва з другого — викликують сумні рефлексії і гіркі жалі та журбу за „креси“ у стурбованих „народових“. І тому то вони апелюють до уряду, щоби припинив дальшу приватну парцеляцію під покришкою, що тими клаптиками не твориться самовистарчальних господарств, а одночасно прийшов з видатнішою допомогою польським кольоністам і військовим осадникам, бо інакше наступить „ліквідація польськости на окраїнах“.

Грошева скрута Радянського Союзу.

В економічному відділі віденської газети „Нає Фрає Прессе“ уміщено недавно під повищим заголовком змістову статтю кореспондента цієї газети з Ленінграду, д-ра Оттона Дайча. Стаття дуже річева і тому уважаємо за доцільне подати у витягах головний її зміст.

Д-р Дайч зазначує насамперед, що протягом останніх місяців оборот грошевих знаків у Радянському Союзі дійшов майже до крайньої границі дозволеного законом грошевого обороту. Урядовий виказ показує, що вже на 1. травня ц. р. загальний оборот грошевих знаків виносив 2,1 міліярдів червонних карбованців. Це значить, що в порівнянні до 1. травня 1928 р. оборот грошевих знаків збільшився на 35 відс., а супроти обороту на 1. травня 1927 р. він збільшився майже на 60 відс. Рівночасно незвичайно зросли в Радянському Союзі касові перекази державного скарбу, так, що не підлягає ніякому сумнівові, що грошевий оборот Радянського Союзу стоїть тепер під знаком певної інфляції. Та головне лихо полягає в тому, що дуже бракує закордонної валюти.

У звязку з обома цими моментами зменшилася покупна сила карбованця і зросли ціни на всі товари. Рівночасно відчувається скрізь великий брак засобів поживи.

Офіціяльний індекс цін, який подає Центральне Статистичне Управління Радянського Союзу, показує, що ціна сільсько-господарських продуктів на 1. травня 1929 р. в порівнянні до 1. травня 1928 р. збільшилася на 32 відс., а рівночасно індекс цін у приватній торговлі на сільсько-господарські продукти після виказу тої самої офіціяльної статистики збільшився на 71 відс. Це вказує на те, що в Радянському Союзі істнує великий брак товарів, за які можна би було одержати від селянства збіжа.

Брак закордонних валют у Радянському Союзі відчувся вже вкінці 1927 року. До того часу Радянський Союз наслідком збільшення сільсько-господарського вивозу мав можливість одержувати більші суми закордонної валюти. Та в останніх двох роках експорт збіжа зовсім спинився, бо наслідком неврожаїв та цілого ряду інших причин, звязаних з комуністичною політикою на селі, радянська влада не в стані зало-

---

грає літом два чи три постійні театри, стільки кінотеатрів і майже що дня симфонічні концерти орхестри Совфіла („Совітська фільгармонія“).

Як бачу, я випадково зачіпив тему, яку зручно можна далі продовжувати: московські театри.

Приїхав я до Москви, на жаль, в часі, коли майже в усіх театрах скінчився, або саме кінчився, сезон, себ-то в половині червня. Вже не встиг бачити ні театру Станіславського — і його студій — ні Меєргольда, ні Таїрова, ні Габіми — ні цілого ряду інших драматичних театрів, які в театральному мистецтві всього світа займають вже від років почесне місце. Однак тому, що всі ті театри — крім Меєргольдівського — знаю з їх виступів у західній Европі чи Харкові — я щасливий, що силою обставин змушений всі вечорі перевести в театрах опери — які і так мене найбільше цікавили.

Їх в Москві три: „Перший Державний Театр Опери і Балєта“ (це офіціяльна назва) — бувший „Великий Театр“, „Другий Д. Т. О. і Б.“ — т. зв. Експериментальний — і „Музична Студія ім. Немировіч-Данченка“. Цієї останньої я не міг, на жаль, бачити.

На Театральній площі, в самому центрі Москви, стоїть Великий Театр. Праворуч від нього — Мистецький („Художественний“) Академічний Театр. Оба театри з 150-літньою традицією, займають і тепер те важне, провідне місце в мистецькому світі Росії, що і до революції. Щодо Великого Театру, опери, то його значіння навіть незвичайно пішло в гору — тому, що з перенесенням столиці до Москви — він тим самим став столичним, центральним оперним театром (яким до того часу був Маріїнський Театр в Петрограді) цілого Союза.

Оперні вистави, які я чув і бачив в тому театрі, переконали мене про правдивість того що я про нього чув і читав. Я був захоплений. Орхестри такої кваліфікації, такого хору, таких співаків — чував я тільки в виключних святочних виставах в Берліні чи Відні, коли всі „підтягалися“ до максімум. Ті вистави, які я чув в Москві, були звичайними, рядовими — хоча, правда, при співучасти кількох найкращих сил, — і як такі, вони — передовсім з боку орхестри і хору — були безумовно на вищому рівні, як того рода пересічні вистави в одній з европейських метрополій.

В „Казці про царя Солтана“ (Римського-Корсакова) чув я славну Нежданову — „Народню Артистку Республики“ — про яку закулісова фама голосить, що їй неменьше... 60-ти літ. Маючи на увазі, що рівно славною, як нині, вона була вже перед 20—30-ти роками — це може і невиключене... Але легкости її голосу і його свіжости, її музикальности — і навіть вигляду на сцені, може їй і тепер ще позавидувати неодна молода співачка, що — по тій статистиці літ — могла би бути її внучкою!

В „Кармен“ бачу — в головній ролі — татарку Фатму Мухтарйову. Видно, сензація навіть для Москви: театр у щерть повний; навіть льожа уряду заповнена — а в директорській льожі, в якій і я сиджу, стоїть без місць яких десять осіб.

В „Експериментальному“ театрі, себ-то другій держ. опері, слухаю нової опери московського композіта Василенка, „Син Сонця“. Сюжет з часів повстання боксерів в Китаю, намагається бути революційним, а режісерія хоче його конче таким подати: сцени в англійському консуляті, типи англійців скарикатуризовані і навпаки — китайці-повстанці і народні сцени представлені в можливо позитивному освітленні. Однак нічого не помагає: ця опера не є більше революційною, як прим. балет Глієра „Червоний Мак“, який від двох літ має в усьому Союзі незвичайний успіх — тільки завдяки тому, що головна геройка, яка з початку акції находиться в якомусь то „невиразному“ відношенні до якогось темного типа — залюблюється в капітані совітської маринарки і при кінці гине в часі китайського (і тут китайщина!) повстання. Отже сюжети, що з фактично революційними нічого спільного не мають, є, в найліпшому разі, тільки їх сурогатами. Але досі кращих нема — а крик за справжнім революційним, оперним, балетним — ба, навіть і драматичним! — сюжетом, який при тому був би і літературно вартісним і надавався би для сцени — крик цей лунає вже від років, почнаючи від всіх театрально-музичних конгресів, конференцій і диспут, а скінчивши на засіданнях мистецьких керманичів рад при всіх оперних театрах, — коли з початком кожного нового сезону, питання опери з революційним сюжетом стає чимраз більше пекуче — складніше.

З музичного боку опера досить нецікава; автор мішає всякі стилі, від Вагнера і Пучіні аж до Кршенека включно. Але як композіторові не без таланту, рутинованому знатокові орхестри, вдаються йому деякі сцени, які лишають своє враження — як прим. дует Сина Сонця і англійської міс — чудово співаний Степановою і Писароговим. У всякому разі музика Василенка на ціле небо перевищує водянисто-сальонову, „душещипательну“ музику „Червоного Маку“.

Може справжню революційну оперу дасть російському театрові молодий Шостаковіч?

Про нього і на ту тему ближче — з Ленінграду.

сольнити споживчі потреби міст. Тому вона обмежила якнайбільше закордонний ввіз (імпорт), а крім того виключно для здобуття закордонної валюти організувала продаж ріжного роду промислових виробів, особливо консервів, хоча на всіх цих торговельних операціях мала чистої страти до 30 відс. Торговельний біланс 1927-28 р. був дуже пасивний. Тут треба взяти на увагу ще ту обставину, що від осени минулого року Радянський Союз мусів почати сплачувати за нім. товарові кредити, що вимагало від нього значної готівки в чужій валюті.

Д-р Дайч наводить цікаві цифри, як сильно „Знешторг" обмежив ввіз закордонних товарів до Союзу: в першому півроці 1928-29 р. ввіз сировини зменшено супроти попереднього року на 6 відс., машин та машинових приладів на 19 відс., півфабрикатів на 23 відс., артикулів споживання на 33 відс., а ріжного палива на 64 відс. Ввіз з Німеччини зменшився на 35 міліонів карбованців або на 30 відс., ввіз з Анґлії таксамо зменшився на 30 відс., з Франції на 22 відс., а зі Злучених Держав Америки на 12 відс. Та не зважаючи на таке велике зменшення ввозу, протягом цього півріччя радянська влада ледве осягнула актив у 17 міліонів карбованців супроти дефіциту в 167 міліонів карбованців попереднього року.

Цим пояснюються незвичайно гострі валютові приписи, які істнують тепер у Радянському Союзі. Всі чужинці мусять по примусовому курсі вимінювати чужу валюту, а при виїзді не можуть обмінювати червінців на чужу валюту, ані брати їх з собою, а мусять залишати всі гроші в Союзі. До 1928 року чужинці, які мали заняття в Радянському Союзі, мали право висилати за кордон місячно до 50 долярів. Тепер їм вільно на папері висилати місячно лише 5 долярів, одначе в дійсности девізова цєнтраля не допускає до висилання навіть цих мінімальних сум.

Загальне обезціненя червінців, які не мають офіціяльного нотування, дійшло до того, що тепер у Берліні, Константинополі, Варшаві, де істнує торговля червінцями, вони мають лише четвертину урядової вартости.

Дальшому упадкові покупної сили червінців у Радянському Союзі без сумніву не можна запобігти самими лише обмеженнями ввозу та валютовими обмеженнями. Тут може допомогти лише збільшення вивозу за кордон. Одначе економічно корисний закордонний вивіз вимагає вивозу лише сільсько-господарських продуктів, бо кожний інший вивіз дає Радянському Союзові чисті страти. А збільшення сільсько-господарської продукції буде можливе лише тоді, коли буде переглянена і змінена дотеперішня комуністична політика супроти селянства. Ця остання знову проблема зачіпає уже весь істнуючий нині на сході політичний устрій держави.

Сокільський здвиг у Пільзні.

В днях 5—7 липня ц. р. відбувся у Пільзні великий здвиг чеського сокільства з цілої Чехії при участи сокільських делеґацій від інших славянських народів. До участи в здвизі зголосилося до 35 тисяч чеських соколів, прибуло 139 болгарських юнаків, 138 югославянських соколів, делеґація лужицьких сербів (5), поляків (4), росіян (33). Руханкове Т-во „Український Сокіл" в Подєбрадах також вислало свою делеґацію в кількості 13 побратимів на чолі зі старостою т-ва інж. Ф. Моровом в українських сокільських одностроях з українським сокільським прапором.

5. липня цілий день з самого ранку з залізничого двірця текла святочно оздобленими вулицями міста безконечна річка червоних сокільських сорочок під бадьорі звуки своїх орхестр, і радісні привітальні оклики населення.

Всі три дні в місті панував надзвичайно піднесений святочний настрій.

Перший день (5. VII.) після полудня на здвиговому стадіоні відбувався виступ війська: піхоти, кулеметчиків і кінноти. Всі місця на трибунах були густо обсаджені глядачами, яких було понад 32 тисячі. По закінченні програми вишикувався сокільський похід від стадіону до центрального майдану міста, де в 7 год. веч. відбулося вшанування памяти Яна Гуса. Сокільський похід, в якому йшли й українські соколи, викликав у численного громадянства, що по береги виповнило хідники й вікна домів, безконечні крики: „На здар!" На площі Республики перед трибуною згромадилося коло 40 тисяч соколів, сокілок і громадянства.

На другий день (6. VII.) урочистий настрій помітно ще підвищився. Всі радісно чекали приїзду улюбленого президента Т. Г. Масарика. Стадіон, розрахований лише на 5.100 вправляючих, не міг вмістити цієї скількости вправляючого членства (9500 мужчин і 9400 жінок), а через те прийшлося його поділити на дві ґрупи, з яких одна мала виступати 6. VII., а друга 7. липня. Президент завитав на стадіон в 3 год. пополудні в супроводі голови Ради міністрів Удржаля, високих достойників і заступників влади. Розлягся гарматній стріл — початок вправ — і на стадіон потекли сокільські лави, розливаючися по всьому полі, а заповнивши його вщерть, почали вправи вільноруч. По віході мущин виступили жінки-сокілки празької округи (вправи з тичками), за ними військо (вправи з рушницями), потім болгари зі своїми народніми танцями і знову жінки — (вправи вільноруч).

Десятки тисяч глядачів виявляли своє захоплення бурхливими оплесками. Але підчас вправ почався дощ, який незабаром перейшов майже в зливу, що викликало деяку метушню серед глядачів, частина яких стала тікати зі своїх місць. Щож до вправляючих, то не дивлячись на зливу, вони спокійно відбували свої вправи до кінця, як рівнож і значна більшість глядачів витрівало залишилася на місцях.

Літак „Чеського Слова", що кружляв над стадіоном, знизився і кинув на стадіон великий лавровий вінок.

В неділю 7. липня пів до 10 год. ранку почався величний похід сокільства містом до площі Республики. Це був прояв такої маніфестації, якої ніколи не забуде той, кому пощастило її бачити. В поході йшло 17479 соколів і сокілок, 610 леґіонерів, несено 278 прапорів, грало 25 орхестр з 812 музикантів. Українські соколи йшли на чолі Тиршової сокільської округи, до складу якої належить Подєбрадське Т-во „Український Сокіл". Український сокільський прапор уміщено в середині першого ряду чеських прапорів; безпосередньо за прапорами йшло 13 побратимів в своїх синіх сорочках, які звертали на себе загальну увагу громадянства, що заповнило собою весь вільний простір вулиць. З усіх боків неслися радісні привітальні кличі, за якими не чути було орхестр. Маячили в очах прапорці хусточки, руки, що махали з боків вулиць і з усіх вікон високих будинків, повітря здригалося від безперестанних, мов несамовитих, криків: „Na zdar, Ukrajinci!" „Slava!" „At' žije Ukrajina!" Похід згромадився перед трибуною, з якої промовляли сокільські представники й заступники влади. В год. 12. свято було закінчене, а пополудні на стадіоні знову відбувалися масові сокільські вправи.

Закінченням програми було проведення здвигової сцени: „Matka vitezova" (Мати переможця" — антична сцена з олімпійських ігор старої Греції), в якій брало участь понад 1000 осіб.

Українці виступали у вправах разом з чехами в день приїзду през. Масарика.

Поверталися наші соколи до „своїх" Подєбрад з почуттям морального задоволення, свідомі того, що своєю участю у здвизі бодай поінформували широкий славянський світ про істнування українського народу, для якого сокільська ідея не є зовсім чужою й незрозумілою, а разом з тим виростало в душі почуття вдячности тому українському громадянству, що своєю жертвенністю допомогло їм виконати своє скромне завдання.

С. Черняхівський.

Подєбради, 10. липня 1929.

Фальшівництво грошей на послугах політиці.

Зза куліс афери фальшивих червінців: Грузія, Гофман і Детердінґ.

Свого часу викрито, що в Німеччині декотрі грузинські еміґранти почали друкувати фальшиві радянські червінці. Недавно „Фоссіше Цайтунг" умістила інтервю з одним з провідників грузинської еміґрації в Німеччині, Карумідзе, який так викладає події, що були перед початком друку фальшивих червінців.

Карумідзе оповідає, що грузинські еміґранти, шукаючи засобів на орґанізацію повстання на Кавказі, звернулися до нафтових промисловців, яких маєтки сконфіскували більшовики. Вкінці 1925 р. між грузинами та представником групи нафтових промисловців відбулася перша нарада в Парижі. Нафтові промисловці дали раду ввійти у звязок з німецькими правими колами, щоби здобути їх допомогу в боротьбі проти більшовиків. Тоді Карумідзе звернувся з листом до ґенерала Гофмана.

В березні 1926 р. в Гаазі відбулася конференція, в якій взяли участь ґенерал Гофман, Карумідзе, Кедія, сер Генріх Детердінґ, його секретар та ще два члени управи велитенського нафтового картелю „Ройл деч". На нараді обговорювано питання про визволення Грузії, при чому рішено не входити в зносини з російськими монархістами. Ґенералові Гофманові доручено взяти на себе технічне підготування справи. Через місяць грузинів повідомлено, що англійці пропонують скликати ще одну конференцію в Льондоні.

Ґенерал Гофман, Спірідон Кедія та ще чотири німці поїхали до Льондону, де мали нараду з богато анґлійськими політиками, а також Детердінґом. Детердінґ заявив, що треба розглянути пляни Гофмана з чисто військового погляду, а також нарадитися з президентом американського нафтового концерну „Стендерд Ойл" про спільний виступ.

Після цього Детердінґ поїхав до Америки. Від цього часу становище анґлійців почало змінятися. Детердінґ прислав запит, чи не можна би було обмежитися лише на заведенні широкої автономії для Кавказу. Та Гофман відповів, що справу може рішити лише скинення радянської влади.

14. липня 1926 р. в Уші (Швайцарія) відбулося нове побачення представників Детердінґа та Гофмана. Представник Детердінґа заявив, що від Анґлії можна чекати, та й то не напевно, лише дуже незначної допомоги. Таке поведення анґлійців дуже обурило ґенерала Гофмана і він рішив працювати далі без них. Одначе для продовження праці треба було мати засоби, і тут грузини уложили плян виробляти фальшиві червінці.

Ґазета повідомляє, що грузина Садатерешвілі, якого арештовано у звязку з підробкуванням червінців, після 22 місяців слідчої вязниці, тепер випущено під застав на волю.

Ця афера не вперше виявила спосіб використовування фальшивих грошей для ведення політичної акції на велику мірку, такої, яка вимагає безліч грошей. Пригадаємо лише голосний на весь світ сензаційний процес кн. Віндішґреца, який фальшивими грішми старався засилювати фонди активних угорських ревізіоністів. Фальшивими совітськими грішми користувалися теж чимало білоґвардійські російські ґенерали при своїх операціях проти більшовиків.

ПОВІНЬ.

(Допис з Перегінська-Небилова)

І знову повінь. І знову праця гірського й підгірського населення пропала. Двадцять пять літ дивлюся на ту стихію, яка рік-річно між Іваном і Петром навіщує наше Підгіря. Рік-річно з математичною точністю серед літа в часі, коли трави, команиці покошені, коли бульба цвите, коли збіжа колоситься, прибуває старий гість і нівечить працю та руйнує той скупий варстат праці нашого селянина. Чомусь дивно й лячно за повну байдужість громадянства! За яку вину так карається наше з природи бідне й голодне населення? Чому сльози й зойки не зворушать спокійних громадян, які заїзджають до нас любуватися чудовою природою?

Ви скажете: це не наше діло. Ми їдемо відпочивати і втягати в себе смерековий подув ліса. Не на довго стане того подуву! Прийде час, коли голі хребти плодитимуть саме гадя. Як не заговорить кожний, у кого є хоч дрібка людського серця, тоді скажете: Прощайте гори, ліси й долини!...

У нас життя просто загибає. Шо-року сотки морґів управної землі переміняються в зарінки. Чи знаєте, що у нас, у краю полонин і сіножатей, молоко коштує 40 сот. літра, а фірчина сіна 100 до 150 зол., або 1 сотнар вже 30 – 35 зол.? Ви знаєте, що це значить? У країні, де годівля худоби є основою життя, є голод на пашу...

Ви мабуть також не знаєте, що серед чудової природи, де ви їдете своє тіло нагрівати ультрафіолетами, автохтонів з'їдають сухоти і пранці... Можеб наші статистики або лікарі віджалували трохи труду і зробили малу статистику: скільки хорих серед нашого гірського населення засуджені на смерть.

А чи знаєте, що наш гірняк цілий божий рік їсть бульбу і киселицю? Не дивуйтеся тоже, що коршма у нас твердо стоїть, бо як сперуть болячки від киселиці, то зрозумієте тоді до деякої міри вагу коршми-аптики...

Пошо описувати, як напакостила теперішня повінь, скільки сіна забрала з собою, скільки замулила жовтою глиною, скільки ниві творила нових зарінків, скільки хат, мостів і доріг сплило! Люди кажуть, що не богато менше є шкоди, як в осени перед двома роками, коли то тяжкий хмаролім т. зв. катастрофально навістив наше Підгіря...

У нас повінь — не новина. Вона стара. Лишень тепер що-рік то моторнїше. Давніми роками вона приходила поволи, була отвертою, а тепер мчить мов стріла, як змія і лише за собою тільки страшний слід. Вона тепер не стає на розмову з предковічним бором, зі скелями, реками та чліпним" але гонить мов скажена ними...

Мужик вже й не нарікає: воля Божа, кара Божа! Хіба ночею чути зойк матери, плач дітей та рев худоби, змішаний з шумом води. Люди не топляться, привчені досвідом. Як хмаринка укажеться на заході, вже ніхто не спить: надслухує челядь, а тати й сини бродять берегами...

За тиждень-два вже не буде й видно. Сонце засвітить, сльози пообсихають, тато виведе коровицю на ярмарок, а церковний дзвін працюватиме пильніше. Природа й люди вже подбають, аби нещасні легше перезимували. А за рік будемо оглядати знову те саме.

12/7. 1929. **Волод. Чолій**

НОВИНКИ

— **Протест у справі подій в Товстенькім.** Посол Завалкут вніс широко умотивований протест-скаргу до воєвідського уряду в Тернополі в справі поведінки органів влади на святі-поминках у Товстенькім, копичинецького повіту, в часі Зелених Свят. Опис тих подій у Товстенькім був, як відомо, в українській пресі сконфіскований.

— **Особисті вісти.** З кінцем шкільного року 1928-29 перейшов на власне бажання в стан спочинку останній інспектор-українець народніх шкіл, **п. Володимир Кабаровський.** В особі п. Кабаровського прощає наша суспільність і весь загал народнього учительства людину дуже заслужену для розвитку й розбудови шкільництва, що своєю працею, тактом, вирозумілістю і батьківською опікою осягнув справді виїмкові результати. Тут треба пригадати, що п. інсп. Кабаровський був у часі світової війни організатором української школи в Гмінді, найбільшої української школи взагалі, що мала понад 4.000 дітей і понад 30 учителів. Школа ця була ведена зразково, що признавали навіть численні чужинці, які її відвідували. Після того п. Кабаровський був реорганізатором шкіл для дітей виселенців у Вольфсберґу в Каринтії, а відтак у Гая на Моравії. Українська Культурна Рада у Відні, як найвища наша шкільна магістратура на еміграції, іменувала потім п. Кабаровського візитатором усіх українських шкіл для виселенців в Австрії, Чехії і Моравії. В 1916 р. Рада Шкільна Краєва покликала п. Кабаровського на становище інспектора в Городенці, потім він працював у Хшанові, перенесений туди польською шкільною владою, а вкінці (від 1921 р.) в Богородчанах, де поставив народне шкільництво на високий рівень. По феріях п. інсп. Кабаровський переноситься на постійний побут до Львова.

— **Промоція** діяльного члена Українського Академічного Товариства „Січ" у Відні, п. Августина Луцького, на доктора медицини відбулася 5. липня ц. р. у великій салі віденського університету.

— **Скаженина у Львові.** Останніми часами страшно поширюється у Львові скаженина серед собак. До 17. липня за пів року зловили 32 скажених собак, які покусали 24 людей (крім того покусали 175 людей собаки нескажені). При вул. Дунін Борковських зголосився у лікаря кучець Біль і жалівся, що не може пити води, бо щось його від неї відштовхує. Лікар хотів запровадити хорого до водопроводу, та цей попав тоді у бішеність. У шпиталі помер до 24 годин серед страшних мук. Виявилося, що Біля тому 6 тижнів вкусила мала собачка в палець. Біль рану запустив йодиною та не звертав уже на це уваги, що й переплатив життям. Жертвою скаженини впала й наймичка Біля. — Лікарі звертають увагу, що заразитися можна скажениною собаки не лише через укушення, але й слиною такої собаки, в якій є отруя, або коли хто отвирає трупа собаки, а має бодай найменші ранки на руках. Заразок скаженини поширюється нервами, змірячи до центральної нервової системи. Недуга обявляється від 1—3 місяців. Початкові обяви: смуток, пригноблення, недостача апетиту, боязкість, подразнення без справжньої причини, неспокій, скривання по кутах і вічна зміна місця, то знову отупіння. Собаки в стадії недуги стають неслухняні на прикази свого пана. Деколи знов така собака гавкає зміненим голосом, відганяє мухи, яких довкола неї нема і т. п. Очи в неї замрячені, блудні, вона проковтує з трудом, начеб у горлі була перешкода. Тоді з губ її звисає слина, якої собака не може проковтнути наслідком зараження горла. Поданого харчу не їсть, зате гризе предмети, які годі зїсти, а навіть власні ексременти або кусає власне тіло, звичайно все в те саме місце. Недуга собаки тріває 3—8 днів, найвище 2 тижні. Треба памятати, що від собаки можна заразитися не лише підчас недуги, але й на 8 днів перед обявами її.

— **Пожежі.** В Ігровиці (пов. Тернопіль) вибухла пожежа в невикінченій хаті Анни Родакевич, замешкалої в Плотичі. Пожежа знищила кріваю та заподіяла шкоди на 500 зол. Підчас пожежі згорів 5-літній синок Ганки Андріїв і її одяг вартости 150 зол. Пожежа повстала наслідком необережного обходження з вогнем згаданим хлопцем. Невикінчена хата не була обезпечна. — В Підгайчиках (пов. Теребовля) повстала пожежа в домі Мих. Трилиха, перекинулася на сім інших господарських будинків і на римо-кат. приходство. Шкоди є на 25 тис. зол. — У Дублянах біля Львова повстала пожежа в будинках Фр. Круля та поширилася на забудування Анни Редер. Згоріли дві стайні, дві стодоли, шпихлір і мешкальний дім зовсім, а на другім кріваня. Одна жінка сильно попеклася в огні. Згоріли кінь і корова.

— **Гуґо Гофманшталь,** великий німецький поет, один з найвизначніших і найпопулярніших німецьких письменників, помер під Віднем 15. ц. м. зі зворушення з приводу самовбивства свого сина. Небіщик був визначним стилістом, а рівночасно великим знавцем европейської культури. Він полишив по собі чудові ліричні поезії, оповідання та особливо численні драми і лібрета до оперет. Родився Гофманшталь у Відні 1874 р. Маючи 18 літ, він опублікував під псевдонімом Теофіль Моррен драматично-ліричну студію „Вчора". Того самого року він видав драму „Смерть Тіціяна" (вийшла й по українськи в перекладі О. Луцького), в якій чудово змальовує твори Тіціяна. Між іншим він видав цілий ряд переробок драматичних творів, починаючи від „Едипа" та „Електри" Софокля й кінчаючи середньовічними „мораліте" та драмами Кальдерона.

— **Не плакали, тому зажадали нагороди.** Якийсь кінематографічний підприємець у Ризі оголосив, що виплатить тисячу латів кожному, хто буде в силі не плакати на висвітлюваній фільмі. Кількох гостей після сеансу зажадало, щоб дирекція виплатила їм по 1.000 латів. Підприємець відмовився. Списано протокол і справу віддано судові. З великим зацікавленням ждуть присуду мешканці Риги.

— **Смерть наслідком тріснення автомобілевої ґуми.** В Мисловичах на вулиці тріснуло гумове коло авта підчас їзди. Якийсь невідомий з назвиша прохожий так налякався гуку, що впав на хідник, розбив собі голову й умер на місці.

— **Поражений електр. струєю 1200 вольт — жиє!** Біля стації Тайвінская справджував англійський інжинір Торнтов діяльність мотору у вагоні електричної залізнички. Його поразила струя зі силою 1.200 вольт. Інжиніра зараз відставили до шпиталю як небіщика, але в годину пізніше англієць пробудився й цікавився далі мотором. Випадком зацікавилися більшовицькі лікарі. З ініціятиви дир. шпиталю проф Андреєва оглянули докладно орґанізм Торнтона та занотували цей випадок як причинок для дальших дослідів впливу електричности на людський організм.

— **Прогулька американських міліонерів до СРСР.** Дня 16. липня приїхала до Варшави прогулька американських міліонерів, яка їде до СРСР. Прогульковці відвідають Москву, Ленінград, потім поїдуть над Волгу, Байкал і вернуть у Москву. Загалом їде 10 прогульковців під проводом Чарлза Смита, віцепрезидента російсько-американської торговельної палати.

— **Лет більшовицького літака над Европою.** Великий більшовицький літак „Крила Совітів", пільотований Громовим, вистартував із летунського майдану в Темпельгофі (біля Берліна) дня 16. липня в год. 1.30 впол. Літак пустився в дальшу окружну подорож понад Европою. Найближчим етапом його лету є Париж.

— **Відвідини в Гувера.** Спершу президента Гувера відвідували сторонні люди тричі в тижні, відтак двічі, а тепер вже лише в середу. Все таки буває, що в середу найде до Білого Дому більше як тисячу душ з ріжних сторін Америки. Вони йдуть, щоб бодай стиснути руку президента, а відтак цим кілька літ хвалитись перед сусідами і всіми громадянами в місті чи селі. Щоб дістатись до президента, треба мати припоручення наприклад від сенатора або посла, а крім того відповідно наперед зголоситись. Сенатори й посли із цього користають, бо можуть задоволити своїх виборців, а через те вже й приязніше ставляться до президента. Ну, а виборці таки раді, що вже й не хотять, аби сенатор чи посол вів їх на обід або на вечерю до конгресового ресторану...

— **У місяці червні і до половини липня зложили на будову Нац. Музею слідуючі:** Міщанська Бесіда, Стрий 5 зл., — Др. М. Шухевич, Львів 10 зл., — Монастир ОО. Василіян Гошів 5 зл., — посол СРСР. Богомолов Д. В. 100 дол., — Др. Ев. Грицак, Перемишль 5 зл., — о. Петро Коцюбинський, Трибухівці 5 зл.; — До збірок Нац. Музею в червні дарували: М. Драґан, о. І. Лізовський, Грабовець, о. О. Робицький з Петрова, о. Гр. Дурделла з Хотимира, др. Я. Пастернак, др. І. Свєнціцкий, о. Ів. Криса Ісаї, В. Гепик Березів.

Китайська нота до уряду СРСР.

Нанкінське мін-ство закордонних справ вислало до китайського шарже д'афер ад інтерім у Москві телеграму, щоби доручив її більшовицькому урядові як ультімат його до китайського уряду. Нота повідомляє більшовицький уряд, що небаром буде висланий до Москви повновласник китайського уряду із широкими повновластями, щоби передискутувати всі справи, які є тепер у завішенні між Китаєм і СРСР. У ноті сказано, що національний китайський уряд все був приязний для уряду та народів СРСР, одначе свіжо стверджено на китайській території богато випадків, що більшовицькі органи вели пропаганду, шкідливу для істнуючого тепер суспільного устрою в Китаю. Щоби вдержати порядок, манджурська влада заняла східньо-китайську залізницю та замкнула більшовицькі консуляти. Манджурська влада повідомляє в рапорті, що більшовицькі функціонарі східньо-китайської залізниці не держаться совісно постанов договору з 1924 р., тому повстав стан, який у високій степені нарушив мукденський трактат. Нота обговорює справу арештування китайських горожан на території СРСР, жадає випущення їх на волю і гарантії від більшовицького уряду, що китайські горожани найдуть належну правну опіку на більшовицьких територіях і будуть забезпечені перед усякими репресіями та небезпеками. Китайський уряд усе якнайприхильніше трактуватиме більшовицьких горожан і купців, які приїздять у Китай для полагоди своїх професійних інтересів, одначе пороблені зарядження вважає конечними для здавлення комуністичної пропаганди та вдержання мира в Манджурії.

—o—

Кельоґів пакт увійде дня 24. липня в життя.

Із Вашінгтону повідомляють: Тому, що на днях сподіються зложення ратифікаційних документів Японії до Кельоґового пакту, уряд Зл. Держав постановив оголосити, що пакт увіходить у життя 24. липня. Відбудеться це дуже святочно, при участи представників усіх держав, які підписали Кельоґів пакт або приступили до нього, за виїмкою СРСР, який не має представника у Вашінгтоні.

Костез полетить знову.

Берлінські часописи повідомляють із Парижа, що летун Костез ще цього тижня, як докладно оглянє свій літак, вистартує до нового трансатлянтійського лету. Він сказав, що для перелету понад Атлянтиком треба літака, якого промір ділильности виносить бодай 10.000 км., бо все треба рахуватися з противними вітрами.

—o—

Ліквідаційна конференція в Люцерні.

Париські часописи повідомляють, що конференція, яка має відбутися задля остаточного зліквідування наслідків війни, відбудеться найправдоподібніше в Люцерні. Англійському амбасадорові в Парижі поручили обговорити цю справу з Бріяном. Конференція відбудеться 5. або 6. серпня. Візьме в ній участь около 30 міністрів заінтерессованих держав і американський обсерватор.

—o—

Високий адмін. урядовець шпіоном.

Варшавська влада безпечества від довшого часу підозрівала одного з вищих урядовців, занятих у військовім відділі урядового комісаріяту, а потім варшавського воєвідства, що є на шпіонських услугах сусідньої держави. Дня 17. липня того урядовця С. арештували.

—o—

Пожежа знищила майже ціле село.

У селі Крупсько, пов. Жидачів, повстала 17. липня пожежа в загороді Івана Попика. Наслідком сильного вітру огонь дуже скоро поширювався на стріхи інших будинків. Огневі сторожі з Миколаєва й доокружних фільварків не могли злокалізувати огню. Пожежа знищила до тла за дві години більше ніж сто господарств, себто 3/4 села. На місце катастрофи приїхав жидачівський староста Русінський із повітовим комендантом державної поліції. Шкід покищо не устійнили. Більше ніж сто родин остало без даху над головою.

—o—

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·00—8·87·50, канадійський долар 8·80·00—8·80·50, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінґ 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·0[illegible]

Вічевий і організаційний рух.

Заліщиччина.

В неділю дня 14. липня ц. р. відбулося в Заліщиках численне повітове віче, скликане Повітовим Народнім Комітетом УНДО. Віче отворив голова Пов. Нар. Комітету д-р Роман Стефанович, витаючи прибувших на віче сенатора д-ра Антона Горбачевського і послів д-ра Степана Барана і Івана Заваликута. На внесок сенатора Василя Бараника покликано до президії о. декана Петра Саврія з Торського, як голову і п. Михайла Стасюка, господаря з Жежави як заступника та п. Андрія Боднарука, господаря з Касперовець як секретаря. На віче прибули видніші селяни з повіту та діяльні священики, як о. Омелян Боярський в Новосілки Костюкової, о. Иосиф Фльорчук в Кулаковець, о. декан Юліян Свистіль з Нирковa, о. Василь Мандрусяк з Синькова та о. Василь Попадюк з Заліщик.

Перший промовив посол д-р Баран про теперішнє політичне положення в Польщі і поміжнародне і внутрішне і про загальне положення українського народу.

Як другий промовив сенатор д-р. Горбачевський. Говорив про наміри теперішнього уряду зміни сучасного державного устрою.

Останній промовляв пос. Заваликут про господарську політику Польщі. Говорив річево і подав факти і приміри, що так схвилювали присутнього на вічу старостинського комісаря п. Залеського, що він розвязав вкінці віче, кажучи, що пос. Заваликут підбурює вічевиків, проти чого запротестував з місця сенатор Бараник і ціла саля відспівала народній гимн. З причини розвязання віча (воно і так тревало три і пів години) відпав організаційний реферат сенатора Бараника.

Дописи.

ТОВЩІВ. *(Хто у нас віддержує москвофілів?)*. У нашому селі є горстка москвофілів, котрі чимраз-то інтенсивніше хотять розгалузити своє погане віття по наших громадах. А в їхній роботі помагає їм наш о. І. Слободян. Помагає тим, що все і всюди їх піддержує і з кількома б. талергофцями виступає проти всього, що українське. Ось не минув ще місяць, як наша громада дістала дяка. І здавалося, нічого собі. Він забрався підготовляти хор і в церкві по Службі Божій хор відспівав молитву за Україну. Це до крайности розлютило наших москвофілів, а з ними також і о. Слободяна. В неділю 14. липня ц. р. по відспіванню пісні „Боже вислухай благання" вийшов він на церкву і піднесеним в поденервуванню голосом почав кричати на хор за відспівання цеї пісні-молитви. Говорив, що це пісня політична, бо там написане слово Україна (?) та що годиться її співати на селі чи на вічу, але ніколи в церкві. І тому він рішучо не позволить її тут співати (!!!). А дальше навчав, що й інші народи мають свої політичні гимни, та їх у церкві не співають, хіба при великих оказіях. А потім почав брати в оборону кацапів і так висловився: „Русскі не бажають собі чути слова „Україна", бо Україна їх мучила"... Де і коли це було? — отче Слободяне!

УГНІВ. (Спори гр.-кат. священика з власними парохіянами). Гр.-кат. адміністратор о. М. Бобровський в Угнові вніс скаргу через „свого" адвоката д-ра Гавсмана в Угнові проти свого парохіянина, міщанина Я. Мак...кевича, з § 487 к. к. (клевета). Дня 30.І. ц. р. відбулась перед тутешнім судом розправа ЧЧ. U 12/29. Відтак справа пішла до Львова перед окружний суд, але вже з 303 § к. к. (образа релігії). Дня 19.VI. ц. р. відбулася перед судом в Угнові знова розправа до ЧЧ. Нв 79/29, Vo 3049/29, а 6.VII. остання. На всіх розправах заступав о. Б. згаданий адвокат. Слід додати, що образа була того роду, що коли б люди витягали з таких дрібниць консеквенції, то з суду не виходилиб ніколи. Та чи ж добрий приклад дає своїм парохіянам о. Б., коли бере собі за оборонця святости католицької релігії і свого авторитету жидівського адвоката і вносить скаргу по польськи? Тут треба ще замітити, що це є той самий адвокат, котрий, хоч жиє з української клієнтелі, відмовився свого часу від дрібного датку на „Дім Просвіти", а збірщикам відповів: „Co nie, to nie". А щодо о. Б., то від часу його адміністрації в Угнові запанувала на тлі спору між ним і міщанами просто процесова пошесть (9 судових скарг!) А все те діється під „покровом" о. Б., котрий, замісць злагіднювати спір, сам розпроцесовує міщан. Можна сумніватися, чи це вийде на добро народу і церкви. На всякий випадок одно певне, а саме, що священик судовою дорогою авторитету собі не здобуде, а гр.-кат. церква і релігія з такої оборони матиме тільки шкоду. Р. О.

ОГОЛОШЕННЯ

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича.

Вигода:
19/7 „Тітка Чарля".

Веддіж:
20/7 „Вій".
21/7 „Осінні маневри".
22/7 „Запорожець за Дунаєм".
23/7 „Чесна Сузанна".
24/7 „Хмара".

Долина:
25/7 „Базар".

Брошнів:
26/7 „Осінні маневри". 93 5-?

Український Театр під Дир. Івана Когутяка:

Вигода:
19.VII. пятниця: Король життя.
20.VII. субота: Жид вихрест.
21.VII. неділя: Ой не ходи Грицю.

Веддіж:
22.VII. понеділок: Пташник з Тиролю.
23.VII. вівторок: Король життя.
24.VII. середа: Кума Марта.
25.VII. четвер: Маруся Богуславка. 69 5—?

Великий Міський Театр:

Пятниця, 19-го липня год. 8·15 веч. Виступ театру „Qui pro quo": „М. С. З." або „Памятай про мене". Премієра.

Субота, 20-го липня год. 8·15 веч. Виступ театру „Qui pro quo": „М. С. З." або „Памятай про мене".

Малий Театр:

Пятниця, дня 19. липня, в год. 7·30 веч. „Пан Лямбертіє".

Субота, дня 20. липня, в год. 7·30 веч. „Пан Лямбертіє".

Кіна.

Апольо: Ми американці. (Два покоління).

Кольосей: Шейк з Африки. В імени права!

Лев: У країні срібного льва (Берн. Келєрмана).

Люна: Революція в Китаї. Виступ російського хору.

Марисенька: Шампан (Пале де Люкс).

...аза: В полуві життя.

Палас: Дівчина зі спелюнки.

Пасаж: В погоні за смертю (Лілі Даговер, Берн. Гецке).

Утіха: Непобідимий. Чеплін як боксер.

Химера: Пригоди бриг. Жерарда.

Фатаморгана: Президент (Мозжухін).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриляити і перли Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 2200 60—?

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почт. ою. — Старомодні дамські годинники перероблюємо на ручні. 2199 172-?

ГРЕБЕНІВ, ПАНСІОН „ЗЕЛЕМІН" поручає синяшні покої з бальконами. Харч добірний. Ціни поміркованi. — Зголошення приймає: інж. Козаневич, Гребенів. 2300 6—10

АПТИКА в гірській фабричній місцевости до винайму від 1. вересня. Інформації уділює Заряд школи в Струтині Вижнім п. Рожнітів. 117 2—2

АБСОЛЬВЕНТ гімназії — вправний інструктор, глядить лекції на виїзд на село, на цілий шкільний рік, від зараз. 112 2—3

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР В СТРИЮ ПОШУКУЄ самостійного управителя. Вимагане докладне знання і практика в ділянці паперовій і книгарській. Кавція обовязкова. Платня після умови. Оферти удокументовані свідоцтвами практики і життєписом вносити до 1-го серпня 1929 р. включно. 105 2—3

В ЛІТНИСКУ КОРЧИН, коло Сколього, в дуже гарнім положенню, є на продаж парцеля під будову віллі. Парцеля числить звиж 300 метр. квадр. поверхні і в будучности може бути побільшена. Ціна парцелі 300 америк. долярів. Продавчий може зобовязатися побудувати віллю. Близших інформацій уділить: Кирило Меленчук в Корчині п. і ст. Синевідско вижне. 120 1—3

ЛІТНИСЬКО кліматичне ДОРА, вілля ОЛЕНА з садом і городом, прегарно і догідно положена, недалеко стації, Прута і ліса віднаймає кімнати з цілим удержанням. Ціни помірковані. Зголошення до зарядy. 2321 1—2

УКІНЧЕНА СЕМИНАРИСТКА пошукує лекцій на цілий рік. Зголошення: Косарівна, — Полівці пов. Джурин к/Чорткова. 124 1—2

ВІД ТИСЯЧ ПЯТЬСОТ ДОЛЯРІВ хати з городами, у Львові — продасть Ігнат, Куркова 24. 125 1—3

В ГІРСЬКІЙ ОКОЛИЦІ, діє ріка вешкання з дуже добрим удержанням 7 зл денно. Ульванський ЯБЛОНІВ, ад Коломия або Ігнат, Львів, Куркова 24. 125 б 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Різьбарсько-камінна робітня і склад памятників (надмогильних) та фігур з тесаного каміня, мрамора, граніту і сієніта.

Людвик МАКОЛЬОНДРА

Львів, вул. св. Павла 10. — Тел. 63-95 (проти нової брами Личаківського клад.)

виконує: **Гробівці, каплиці вівтарі, будівляні роботи, паркани, сходи і т. п.**

підіимається виконання згаданих робіт також на провінції **по цінах можливо найнищих.**

107 3—3

ШКЛО віконне, інспектове, орнаментове, дахове з дротяною сіткою. **Зеркала і шліфовані шиби,** найдешевше в точних вимірах.

— Гуртівня шкла і фабрика зеркал —

І. ОСТЕРМАН Львів, Ягайлонська 11 а. Тел. 17-57.

30 6—7

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 **Пересвітлення Рентгеном.** 12—24

Конкурс.

Магістрат міста Копичинці оголошує КОНКУРС на будову електрівні з мотором DIESLA.

Розпяття сіти 6 до 8 km (4 до 5 спомагаючих точок). Опечатані оферти належить складати до дня 25. липня ц. р.; в цьому дні наступить відкриття оферт.

Магістрат застерігає собі вільний вибір оферт, без огляду на услівя.

Копичинці, в липні 1929.

Бурмистр: Стефан Сафіян.

106 3—3

Подяка.

Невмолима смерть забрала нам найдорощого Батька і Діда бл. п. Григорія Сасика.

В тому безмежному горю почуваємося до обовязку зложити правдиве щире Спасибіг усім, що висказали нам чи то устно, чи письменно щирі та сердечні слова потіхи і розради, та всім знакомим і незнакомим, що своєю присутністю в похоронах віддали найдорощому нашому Покійному останню прислугу. — З глибини душі складаємо щиру подяку передовсім Всеч. о. сов. ... за духовну розраду і благословення на вічну путь, як також за прегарне, до краю зворушуюче надгробне слово і провід в похоронах. Далі дякуємо щиро Всеч. ОО. сов. Мартиновичеві, Мацюракові, Адриановичеві, ...пелеві і Майбі за похоронні відправи і участь в похоронах. Не менше дякуємо злученим хорам: Бориславського ... Дрогобича і Тустанович, що своїм прекрасним співом звеличали цей сумний обряд і відпровадили Покійного на місце вічного спочинку.

123 1—1 **Діти і внуки.**

Конкурс.

Виділ Товариства „Бурса св. О. Николая" в Перемишлі оголошує конкурс на ... принятя гімназійних учеників до бурси згладно до „Гімназійного Інституту" ... шк. р. 1929/30. Місячна платня в Інституті з інститутським харчем виносить ... 90 зол. з бурсацьким (оскільки будуть вільні місця) 75 зол. платна з гори, за тоймісць місячна оплата в бурсі виносить 65 зол. платна рівнож з гори. На початку шкільного року оплата на інвентар виносить в інституті одноразово 30 зол. а в бурсі одноразово 25 зол. платні при вступі. Бувші вихованки мають ... внести подання. Залеглості з оплатою ... будуть приняті. Подання з долученою карткою на відповідь належить вносити по конець липня ц. р. до: Управа „Українського гімназ. Інституту в Перемишлі", вул. Баштова ч. 34. На случай принятя Виділ повідомить об цім ... тента. 119 1—?

ПОЗІР! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН У ВОРОХТІ

21. липня 1929 р. Неділя. — 12. год. на площі коло Учительської Оселі. — Різноманітна програма! Безліч несподіванок. Трембіти — Гуцульське весілля. — Дві оркестри. — Національні танці — ... В разі дощу фестин відбудеться слідуючої неділі 28. VII. — Дохід призначений на будову домівки читальні „Просвіти" у Ворохті. 122 1—...

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.